

Door Caroline Wisse-Weldam

Woorden van 2014

Inleiding

Elk jaar kiest woordenboekenmaker Van Dale het Woord van het Jaar. Vorig jaar won *selfie*. Dit jaar kon er gekozen worden uit tien nieuwe, door Van Dale genomineerde woorden en een aantal door het publiek gekozen woorden.

Niveau

Deze lesbrief is geschikt voor de tweede klassen vmbo-tl en de derde klassen vmbo-bk en tl. De opdrachten nodigen uit tot natuurlijke differentiatie.

Uitleg

In deze lesbrief ga je aan de slag met de woorden van 2014. Je bekijkt filmpjes, maakt een trailer, zoekt betekenissen op en houdt een stemming over de genomineerde woorden.

Alle woorden en betekenissen die in deze lesbrief behandeld worden, kun je opschrijven in je woordenschrift.

Opdracht 1

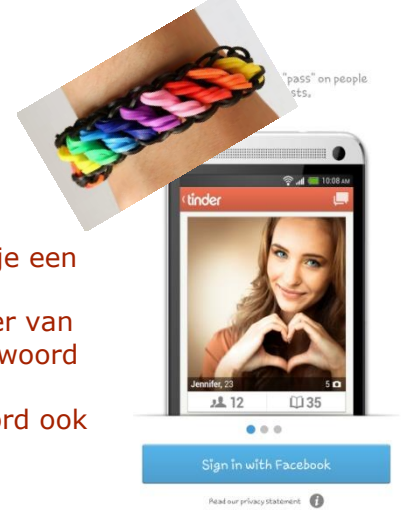
- 1 Bekijk het volgende filmpje: <http://woordvanhetjaar.vandale.nl/nl/>.
- 2 Schrijf de Nederlandse top 3 op.
- 3 Het Woord van het Jaar 2014 is geworden: DAGOBERTDUCKTAKS. Je kunt dit woord in twee delen verdelen: *Dagobert Duck* en *taks*. Dagobert Duck is die stinkend rijke oom van Donald Duck, het stripfiguur. Taks is een ander woord voor belasting. Dagobertducktaks is dus een speciale belasting die alleen heel rijke mensen moeten betalen. Wat valt je op aan dit woord?
- 4 Ken je meer woorden waar een stripfiguur in zit? Schrijf ze op.
- 5 Geef de betekenis van de woorden die op plaats 2 en 3 zijn gekozen in je eigen woorden.
- 6 Controleer jouw betekenissen door ze met die van minimaal twee klasgenoten te vergelijken.
- 7 Bedenk samen met twee klasgenoten twee zinnen of korte verhalen waarin deze woorden gebruikt worden.

Opdracht 2

- 1 In de categorie jongerentaal won het woord AANMODDERFAKKER. Dit is een ander woord voor iemand die niets wil bereiken, een zogeheten lapzwan. Bedenk zelf een betere betekenis bij het woord *aanmodderfakker*.
- 2 Dat dit woord in deze categorie heeft gewonnen, komt ook door het succes van de gelijknamige film. Deze film won dit jaar veel prijzen. Bekijk de trailer op https://www.youtube.com/watch?v=-qx_1yRLPho.

- 3 Vul je betekenis bij vraag 1 aan of verbeter deze.
- 4 Ook door Het Genootschap Onze Taal wordt een woord van het jaar gekozen. Dit zijn de tien genomineerde woorden van 2014, gekozen door het publiek: *rampvlucht* - *vergeetverzoek* - *jihadganger* - *juichpak* - *stroopwafelpiet* - *ebola* - *IBAN* - *stemfie* - *loomen* - *tinderen*.
Maak een groepje van drie of vier leerlingen. Kies met je groepje een woord uit de genomineerde woorden.
- 5 Maak bij dit woord en de betekenis een trailer. Gebruik de trailer van *Aanmodderfakker* als voorbeeld. Hierin wordt een deel van het woord veel gebruikt en het andere deel wordt duidelijk door het type personage: hij moddert maar wat aan. Zorg ervoor dat het woord ook in jullie trailer op verschillende manieren uitgelegd wordt.
- 6 Bekijk alle trailers met de hele klas.

Opdracht 3

In de tabellen hieronder staan de woorden die in binnen- en buitenland gekozen zijn tot woord van het jaar in verschillende categorieën.

Nederlands	Betekenis	Hoe kom je aan deze betekenis?
rampvlucht		
flabbergasted		
knijpzonnetje		
schapetrots		
kwaliteitsvenster		
bakboek		
zorgei		
1-euro-ontbijtje		

Vlaams	Betekenis	Hoe kom je aan deze betekenis?
flietsmarathon		
OMG		

Engels/ Amerikaans	Betekenis	Hoe kom je aan deze betekenis?
exposure		
photobomb		
overshare		

- 1 Maak een tweetal.
- 2 Vul de tabellen in.
- 3 Vergelijk jullie antwoorden met die van minimaal twee andere tweetallen.
- 4 Verbeter jullie antwoorden zo nodig.
- 5 Houd met de klas een stemming over deze woorden.

Doe het zo

- Kies een criterium: *leukste*, *mooiste* of *meest gebruikte* woord.
- Elke leerling kan op een woord stemmen.
- Het woord met de meeste stemmen is de winnaar.
- Hoe ziet jullie top 3 eruit?

